

Vesiliikunnan didaktiikka

Opetustyylit, eriyttäminen

<https://areena.yle.fi/1-4314292?autoplay=true>

Liikunnan havainnointi, oppiminen ja opettaminen

Jyväskylän yliopisto

Susanna Saari

Mitkä asiat vaikuttavat opetustyylin valintaan?

Millä tavalla sinä innostut opettelemaan uusia asioita?

Istuuko sama kaikille?

Uimahalliympäristössä paljon huomioitavaa oppimisen näkökulmasta.

OPETUSTYYLIT

- ↴ Mosstonin opetustyyli on toimiva pohja uinninopetuksen suunnitteluun.
- ↴ Nonlineaaripedagogiikka (vrt. ohjattu oivaltaminen) ja differentiaalioppiminen (vrt. ongelmanratkaisutyyli, erilaisten ratkaisujen tuottaminen) sopivat myös yksittäisten tuntien malleiksi.
- ↴ Mahtuvat hyvin Mosstonin kanssa samaan pöytään.

Komentotyyli (A)

- ▶ Toistetaan annettua mallia
- ▶ Tehokas ajankäyttö
- ▶ Täysin opettajajohtoinen
- ▶ Yhtäaikainen suorittaminen
- ▶ Ryhmän hallinta tehokasta
- ▶ Turvallisuustekijöiden korostaminen

Esim. reunasta-reunaan harjoitteet, seuraa johtajaa- leikki, laululeikit...

Tehtäväopetus (B)

- ▶ Harjoitellaan annettua mallia/tehtävää itse ohjeiden mukaan
- ▶ Kognitiivisten prosessien hallinta esim. muisti
- ▶ Harjoittelun ja oppimisen kausaliteetin ymmärtäminen kehittyy
- ▶ Vastuu omasta oppimisesta kehittyy
- ▶ Opettaja ja oppilaan vuorovaikutus kehittyvät

Esim. pallopelit, pelastusrenkaaseen pujottaminen

Pariohjaus (C)

- ▶ Harjoitellaan parin kanssa
- ▶ Suorituksen ydinkohtiin keskittyminen
- ▶ Harjoitellaan virheiden tunnistamista ja korjaamista
- ▶ Palautteen antaminen ja vastaanottaminen
- ▶ Vuorovaikutustaitojen kehittyminen

Esim. liukuharjoittelu niin, että pari katsoo onko katse pohjassa ja jalat yhdessä

Itsearviointi (D)

- ▶ Itsenäinen harjoittelu
- ▶ Kinesteettisen tietoisuuden kehittyminen
- ▶ Oppia itse korjaamaan omaa suoritusta
- ▶ Lisää aktiivista harjoittelu-aikaa

Esim. pistetyöskentelyssä, videon käyttö

Eriytyvä opetus (E)

- ▶ Oppisisältöjen eriyttäminen kaikille sopivaksi
- ▶ Yksilöllisten erojen huomiointi
- ▶ Itsearviointitaidot kehittyvät
- ▶ Lisää onnistumisen kokemuksia

Esim. Erilaiset pelastamistavat hipassa: sukella käden alta tai...

Ohjattu oivaltaminen (F)

- ▶ Ohjataan esim. kysymysten kautta oivaltamaan liikkeen idea tai yhteys tehtävän osien välillä
- ▶ Kinestesia ja oma ajattelu lisääntyvät
- ▶ Luodaan positiivinen ilmapiiri, joka kannustaa kokeilemaan

Esim. "Minkälainen potku vie sinua parhaiten eteenpäin?"

Ongelmanratkaisu (G)

- ▶ Löydetään annettuun ongelmaan yksi ratkaisu.
- ▶ Keksitään toimintatavat ratkaisun saavuttamiseksi.
- ▶ Onnistumisen elämykset
- ▶ Yhteisöllisyyden edistäminen

Esim. "Miten kuljetatte kaverin pelastusrenkaalla toiseen päähän ilman että hänen tarvitsee tehdä itse mitään?"

Erilaisten ratkaisujen tuottaminen (H)

- ▶ Keksitään useita erilaisia ratkaisuja annettuun ongelmaan.
- ▶ Kehittää kykyä perustella ja organisoida ratkaisuja
- ▶ Opitaan hyväksymään toisten ratkaisuja.
- ▶ Yhteishengen ja yhteistyötaitojen kehittyminen.

Esim. "Keksikää kolme erilaista parihyppyä"

*yksilöllinen ohjelma (I),
yksilöllinen opetusohjelma (J),
Itseopetus (K)*

- ▶ Ei juurikaan käytetä vesiliikunnan ryhmämuotoisessa opetuksessa
- ▶ Sopii tilanteisiin, joissa halutaan opettaa yksilöä hänen tarpeidensa mukaan tai oppija asettaa itselleen henkilökohtaiset tavoitteet esim. Itsenäisen harjoittelun kurssi tai lukiodiplomi.

Lähde: Jaakkola, T. & Sääkslahti, A. 2017. Liikunnan opetuksen opetustyyli. Teoksessa T. Jaakkola, J. Liukkonen & A. Sääkslahti (toim.) Liikuntapedagogiikka. Juva: PS-kustannus, sivut 304-332.

Ennakkoluulottomasti!

- ▶ Käytä eri opetusmenetelmiä ennakkoluulottomasti ja rohkeasti kokeillen
- ▶ Älä pelkää epäonnistumista!
- ▶ Käytä vaihtelevasti saman opetuskerran aikana.

Eriyttäminen

- ▶ Suuret ryhmäkoot
- ▶ Heterogeenisyys
 - ▶ Lähtötilanteen kartoittaminen!
- ▶ Turvallisuuteen kiinnitettävä erityistä huomiota
- ▶ Tasoryhmät mahdollisia uimakouluissa, mutta ei yläkoulussa
- ▶ Muista myös ylöspäin eriyttämisen mahdollisuus
 - ▶ Kaikille riittävästi haasteita
- ▶ Välttämätöntä lähes joka tunti

Eriyttämisen mahdollisuuksia

- ▶ Sama tehtävä varioidaan apuvälinen
- ▶ Eritasoiset tehtävät, joista jokainen saa valita
- ▶ Organisointi
- ▶ Taitavat apuopettajina vai ylöspäin eriyttäminen
- ▶ Entä ne, jotka eivät voi tulla veteen?

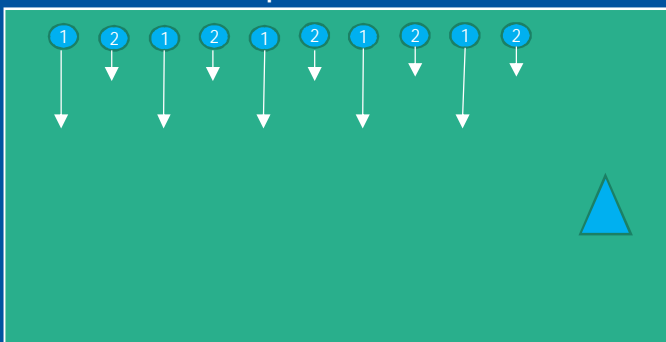
- ▶ Kaikille turvallisia onnistumisen kokemuksia!

TEHTÄVÄ: vesiliikuntatuntien organisointi

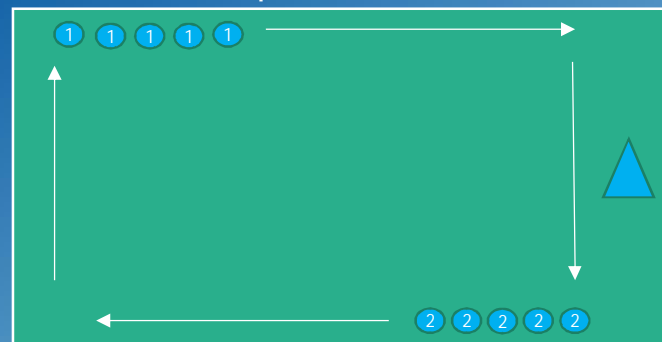
- ▶ Suunnittele piirtäen erilaisia organisointitapoja
 - ▶ Opetusallas, kun opettajia on 1-2
 - ▶ Opettaja aina vedessä
 - ▶ 25m allas, kun opettajia on 1-4
 - ▶ Opettaja vedessä ja/tai reunalla
 - ▶ Oppilaita n 20
 - ▶ Uintiallas (yleensä 25m)
 - ▶ Reunarata
 - ▶ Keskirata

Erilaisia muodostelmia ryhmän ohjaamiseen

Opetusallas

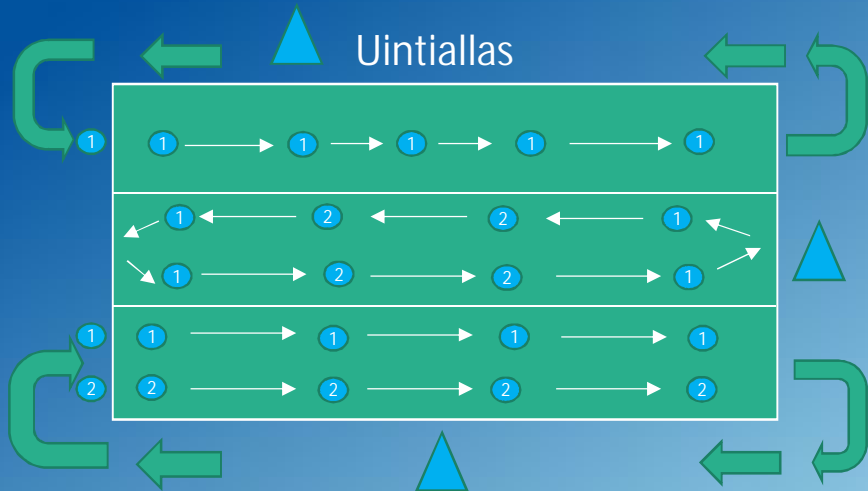

Opetusallas

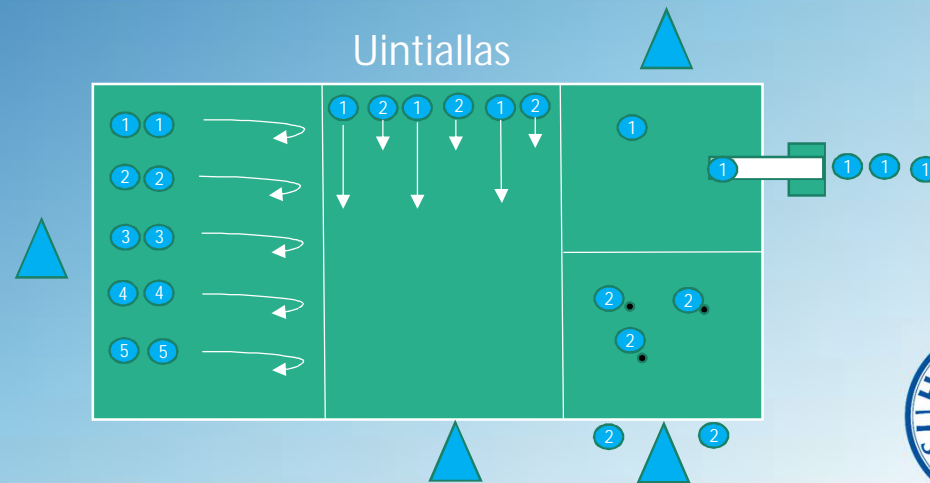

▲ = uimaope

Uintiallas

Uintiallas

Vesiliikunnan opetuksen erityispiirteitä

- ▶ Äänenkäyttö
 - ▶ Huomaa sijoittuminen ja puheen suunta
- ▶ Pilli
- ▶ Käsimerkit
- ▶ Näytöt / kuivanäytöt

- ▶ Turvallisuus
 - ▶ Mm. liukkaus
 - ▶ Hypyissä
 - ▶ Kemikaalit
 - ▶ Vesi elementtinä
 - ▶ Turvallisuussäännöt!

TEHTÄVÄ (vapaaehtoinen): TURVALLISUUSASIAKIRJAT

1. Lue asiakirjat läpi ja nosta niistä esiin etenkin yläkoulun uinnin järjestämistä koskevat seikat.
 2. Mikä on riittävä pelastustieto, -taito ja -kyky, kun kyseessä ei ole yleisö- tai vastaava uintivuoro (uinninvalvoja), vaan ryhmän opettaja, ohjaaja, avustaja, valmentaja tai fysioterapeutti yms.
- ▶ Turvallinen uimaopetus (Suomen uimaopetus- ja hengenpelastusliitto SUH, Opetushallitus, Kuntaliitto, Opetusalan ammattijärjestö OAJ)
 - ▶ https://www.suh.fi/toiminta/uimaopetus/koulujen_uinninopetus/turvallinen_uimaopetus_opas
 - ▶ Tukes-ohje 1/2015 Uimahallien ja kylpylöiden turvallisuuden edistäminen Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (etenkin liite 5)
 - ▶ https://www.suh.fi/files/2276/Tukes-ohje_1_2015_Uimahallien_ja_kylpyloiden_turvallisuus.pdf

Materiaalia suunnittelun tueksi

- ▶ Uimaopetuksen käsikirja (2018)
- ▶ Moniviestin: Videot
 - ▶ <http://moniviestin.jyu.fi/ohjelmat/sport/vesiliikunta>
- ▶ Ilkan kotisivut
 - ▶ <http://users.jyu.fi/~ikeskine/>
 - ▶ Teaching, opetus: artikkeleita, tunti-ideoita, kehittelyjä
 - ▶ Listen to Your Eyes
- ▶ Vesihirnut, H2O-pro (SUH:n tuottama uimakouluviedomateriaalia - googlaa!)